

Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Postbus 21012
3001 AA ROTTERDAM

Verzenddatum 23 mei 2019
Ons kenmerk U19.03260
Uw brief van

**Dienstverlening & Bedrijfsvoering
Bestuur & Communicatie**

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Domingo Peeters

Telefoon

14 010

E-mail

info@lansingerland.nl

Website

www.lansingerland.nl

Onderwerp **Zienswijze strategische agenda MRDH**

Geacht bestuur,

Op 13 maart jl. ontvingen wij de aanbiedingsbrief voor de zienswijze van de strategische agenda MRDH. Hierbij ontvangt u onze voorlopige zienswijze, die wij u ter informatie toezenden, zoals besproken in de commissie algemeen bestuur van 13 mei en onder voorbehoud van instemming van de raad van 23 mei 2019. Wij informeren u na deze raadsvergadering definitief.

Onze reactie

De strategische agenda MRDH zet onder de titel 'Samen aan het werk!' in op de ambities Vernieuwen economie, Versterken stad en regio, Verbeteren bereikbaarheid en Veranderen energie. Hiermee benadrukt de MRDH naast de kerntaken vervoer en economie het belang van de samenhang tussen stad en regio en de uitdagingen op het gebied van energie.

Wij herkennen ons goed in met de voorliggende strategische agenda. De Strategische Agenda schetst goed dat de MRDH actief is met een veelvoud aan regionale ambities en projecten. Deze dragen bij aan een sterke Metropoolregio. Met de krachtige voorliggende MRDH-agenda werken we aan een krachtige regio.

Lansingerland ondersteunt deze ambities. De Strategische Agenda heeft dan ook onze instemming.

Met deze zienswijze maken wij van de gelegenheid gebruik om een viertal prioritaire projecten naar voren te brengen. Deze projecten sluiten goed aan bij de ambities van de MRDH. Zo werken we samen aan de regionale doelen. Ons aanbod is dan ook om deze samen met u concreet te maken.

Als laatste geven wij nog een aantal aandachtspunten mee op een aantal specifieke onderwerpen die in de agenda genoemd staan.

Geothermie

Onze strategie

Een duurzame energievoorziening is een belangrijk speerpunt van de glastuinbouw in Oostland: een van de meest innovatieve glastuinbouwgebieden van de wereld. Door het realiseren van concrete projecten

versnellen we de energietransitie. Samen met ondernemers zetten we in om lokale duurzame warmte te produceren door geothermiebronnen te realiseren. Dit draagt bij aan een aanzienlijke verlaging van de CO₂-uitstoot, verlaging van gebruik van Gronings gas, een verbeterde luchtkwaliteit en het imago van Lansingerland en de in Lansingerland gekweekte producten. Tegelijkertijd is het van belang dat deze energie beschikbaar blijft tegen concurrerende prijzen en er voldoende perspectief is om dergelijke bronnen te realiseren. Door dit project wordt het aanwezige potentieel aan aardwarmte in Lansingerland bereikbaar voor zo veel mogelijk glastuinbouwondernemers.

Lansingerland draagt bij

Lansingerland wil invulling geven aan het gebruik van aardwarmte voor de glastuinbouw. Lokale tuinbouwbedrijven verenigd in Warmtebedrijf Bergschenhoek willen één geothermieproject in 2019 realiseren. Lansingerland faciliteert maximaal. In dit geval: verkoop van grond, meewerken aan bestemmingsplanprocedure en als gesprekspartner optreden richting Rijk. De totale geschatte kosten bedragen 30 miljoen. We vragen aan de MRDH actieve ondersteuning voor het realiseren van een garantstelling voor de bedrijven.

Hoe kan MRDH bijdragen

Een garantstelling van de MRDH en/of een actieve ondersteuning bij het realiseren van een garantstelling door derden.

Warmterotonde

Onze strategie

Wij gaan voor een warmteinfrastructuur die de tuinbouwgebieden in Oostland dekt, aangezien dit een belangrijk aspect is voor het vestigingsklimaat en toekomstbestendigheid van de glastuinbouw. Daarom hebben we ons als glastuinbouwgemeentes Oostland (Pijnacker-Nootdorp, Lansingerland, Zuidplas, Waddinxveen) verenigd om gezamenlijk onze visie en inzet af te stemmen. We zetten in op warmte uit lokale duurzame bronnen zoals geothermie. Er zijn veel ontwikkelingen om dit daadwerkelijk te realiseren.

Aangezien dit onvoldoende duurzame warmte kan leveren voor het gehele gebied, hebben we ook duurzame warmte uit het Rotterdamse havengebied nodig om te verduurzamen. Gezien de warmtevraag in deze gemeenten is voldoende capaciteit in hoofdleidingen vanuit Rotterdam een belangrijke schakel voor de energietransitie van onze gemeenten én de regio. De huidige geplande diameter van de warmteleiding over Oost is echter onvoldoende om aan de warmtevraag van de Lansingerlandse/Oostlandse glastuinbouw en gebouwde omgeving te voldoen. Wij roepen daarom op om gezamenlijk voldoende capaciteit in warmteleidingen richting het Oostland te realiseren. Mochten zich kansen voordoen voor de Leiding over Oost kan dit een erg belangrijke en financieel gunstige schakel vormen. Als dit niet meer mogelijk blijkt, is er een alternatief plan nodig om de verduurzamingsambities van de sector en gemeenten mogelijk te maken. Essentieel, om een toekomstbestendig cluster te blijven behouden.

Lansingerland draagt bij

Momenteel werken wij aan een gebiedsvisie warmte samen met de glastuinbouwgemeenten in Oostland (Pijnacker-Nootdorp, Waddinxveen, Zuidplas, Lansingerland) en Glastuinbouw Nederland voor hoe we dit zo optimaal mogelijk kunnen vormgeven voor de glastuinbouw. Met Zoetermeer erbij kijken we ook naar de aansluiting van gebouwde omgeving in deze gemeentes.

Ook voeren wij gesprekken met Warmtebedrijf Rotterdam, Provincie Zuid-Holland, Gemeente Rotterdam en het Ministerie van EZK over het mogelijk maken van de juiste capaciteit in de warmterotonde.

Hoe kan MRDH bijdragen

Bestuurskracht richting Provincie en de Rijksoverheid om de urgentie aan te blijven geven dat voldoende capaciteit in de transportleidingen noodzakelijk is om de energietransitie te realiseren voor de hele regio. Enkel geothermie is voor ons gebied te weinig, restwarmte is noodzakelijk. Dit is een essentiële schakel in de energietransitie van de hele regio. We willen oproepen tot samenwerking en inzet om knelpunten weg te nemen.

Studie middengebied

Onze strategie

Het Mission Paper Middengebied is op 14 januari jongstleden aangeboden aan de Commissaris van de Koning van Zuid Holland. Het Mission Paper geeft de gezamenlijke ambities aan van de gemeenten Zoetermeer, Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland op bovenlokale thema's als infrastructuur, woningbouw, economie, duurzaamheid en natuur en recreatie. Deze thema's leiden tot een programma en projecten: de gebiedsagenda. De gebiedsagenda geldt voor de periode 2020-2024 met een doorkijk naar latere jaren. Met de Gebiedsagenda voor het Middengebied sluiten Zoetermeer, Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland aan op de verstedelijkingsalliantie van de (8) gemeenten langs de spoorlijn Leiden-Dordrecht.

Wat draagt Lansingerland bij

Programma en gebiedsagenda reageren op vragen als

- de haalbaarheid en/of wenselijkheid van verdere verdichting van in de nabijheid van openbaar vervoer te ontwikkelen woningbouwlocaties;
- capaciteit en planning van beoogde (nog niet in ontwikkeling gebrachte) woningbouwlocaties;
- knelpunten op het Onderliggend Wegen Netwerk in termen van capaciteit en kwaliteit/veiligheid en richting geven aan oplossingen voor deze knelpunten;
- hoe kan de regio optimaal gebruik maken van de Warmteleiding over Oost.

Behalve voor de glastuinbouw kan de Warmteleiding van grote betekenis zijn voor de energietransitie van bestaande en nieuw te ontwikkelen woonwijken en bedrijventerreinen. Een regio-brede visie moet een beeld geven van een warmtenetwerk dat optimaal gebruik maakt van de beschikbare capaciteit en duidelijkheid geven over rollen en verantwoordelijkheden voor aanleg van dat netwerk.

Gelieerde processen

Op individuele en gezamenlijke basis zijn de drie in het Middengebied samenwerkende gemeenten actief bezig met de in de Studie centraal staande thema's (infrastructuur, woningbouw, economie, duurzaamheid en natuur en recreatie). Er vindt een inventarisatie contexten ontwikkeling rondom Vervoersknoop Bleizo (voorjaar 2019) plaats. Besluitvorming raden Zoetermeer en Lansingerland over woningbouw als onderdeel van het gebiedsontwikkelingsprogramma.

Samen met onder andere de provincie Zuid-Holland doet Lansingerland onderzoek naar de gevolgen van de aanleg van de A16 voor de verkeersbelasting op het Onderliggend Wegen Netwerk. Onze gemeente werkt aan een Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid. Medio 2019 ligt er een Warmtevisie. Met de provincie en de glastuinbouwgemeenten in het Oostland werken we aan glastuinbouwbeleid. Dit beleid moet o.a. een beeld opleveren hoe de behoefte aan glastuinbouwareaal zich in de toekomst ontwikkelt. De (op termijn gewenste) omvang van het glasareaal heeft een sterke beleidsmatige wisselwerking met de bijdrage die het Middengebied kan leveren aan de verstedelijkingsopgave voor de Zuidvleugel.

Hoe kan MRDH bijdragen

Van de actieve deelname van de MRDH verwachten we inhoudelijke bijdragen om bereikbaarheidsvraagstukken en (subregionale) infrastructurele knelpunten te zien in het perspectief van infrastructurele opgaven voor de hele Zuidvleugel en deze ook te koppelen aan economische belangen en verstedelijkingsdoelstellingen. De drie gemeenten hebben -aanvullend op lopende woningbouwplannen- ambities kenbaar gemaakt om te verdichten en nieuw in ontwikkeling te nemen locaties. De MRDH kan bijdragen leveren aan een verdere opwaardering van bestaande woningbouwplannen in termen van verdichting en het faciliteren van nieuwe woningbouwlocaties door daarvoor de juiste condities te scheppen.

Opwaardering ZoRo

Onze strategie

Voor Lansingerland is een goed functionerend OV-netwerk van belang. Als hoogwaardige (bus)verbinding die de kernen van Lansingerland verbindt met de E-lijn en de multimodale OV-knoop Bleizo voldoet de ZoRo-bus. Met de aanleg van ZoRo-busbaan is rekening gehouden van transformatie naar railinfrastructuur. Een sluitend lightrailnetwerk in het hart van de Metropoolregio versterkt het functioneren van de regio als samenhangende metropool, draagt bij aan het bereiken van economische doelstellingen van de Metropoolregio en aan het oplossen van bereikbaarheidsproblemen in het Middengebied. Voor de inwoners van Lansingerland betekent het omzetten van een busbaan naar lightrail een verdere optimalisering van verbindingen naar het zuiden (Rotterdam) en naar het noordelijk deel van de Zuidvleugel (via de ov-knoop Bleizo naar Leiden/Amsterdam en Gouda/Utrecht). Met deze inzet richt Lansingerland zich op een centrale ligging te midden van een duurzaam toekomstgericht OV netwerk dat de Metropolitane inwoners optimale duurzame verbindingen geeft met alle economische toplocaties in de Randstad.

Wat draagt Lansingerland bij

MRDH en Zoetermeer onderzoeken de potentiële HOV-verbindingen in het gebied Den Haag, Zoetermeer en Rotterdam. Mede door ruimtelijke ontwikkelingen zijn de potentiële HOV-verbindingen (en varianten daarop) geïnventariseerd. Met de resultaten uit de bereikbaarheidsstudie heeft een eerste tussenbeoordeling plaatsgevonden op drie aspecten: concurrerende economie, kansen voor mensen en kwaliteit van plekken. In de gebiedsagenda nemen we ook de ZoRo-lijn op. Naar verwachting wordt deze als kansrijke verbinding aangemerkt in de Gebiedsuitwerking Zoetermeer-Rotterdam-Den Haag. We willen onze ambitie van lightrail tussen Zoetermeer en Rotterdam via Lansingerland vleugels geven. Dit starten we -samen met Zoetermeer- zodra in het BO MIRT is besloten over de kansrijke oplossingsrichtingen. De metafoer die bij onze aanpak hoort is: een 'turn-key' oplossing bieden voor Rijk en regio. Voor de onderbouwing is er een sterke link met de verstedelijkingsopgave in aanpalende gemeenten en natuurlijk de Alliantie Middengebied.

Stappen

- In BO MIRT 2019 besluiten over de voorkeursvariant voor de OV-verbinding Z'meer-R'dam.
- Project uitwerken tot op 'turn-key' niveau: compleet aanbod/oplossing voor de minister.
- Richten op besluitvorming BO MIRT-2020

Hoe kan MRDH bijdragen

- Actieve deelname van de MRDH in projectgroep.
- Kennis, lobbykracht, netwerk (ook op bestuurlijk niveau aanhaken /grote steden committeren)
- Resultaten opwerken naar BO MIRT (MRDH agenderend).

Tot slot

Naast bovenstaande projecten hebben ook de volgende onderwerpen uit de agenda de blijvende aandacht vanuit Lansingerland. Voor de volledigheid brengen we deze graag onder uw aandacht.

Vrachtwagenparkeren

Regionaal blijft er behoefte aan regie als het gaat om overlast door geparkeerde/overnachtende vrachtwagens en de bijhorende oplossingen.

Hoe kan MRDH bijdragen: bovenregionale regie, kennisdelen, afstemming.

Holland Railterminal

De Holland Railterminal biedt een oplossing voor de grote transportstromen vanuit onze logistieke en tuinbouwsector. Ondernemers dragen de exploitatie, de initiële investering is echter nog niet volledig gedekt.

Hoe kan MRDH bijdragen: lobby naar andere overheden en brancheorganisaties, netwerk naar mogelijke externe financiële stromen.

P+R parkeren aan de rand van de grote steden

Rotterdam mist grote centrale mobiliteitshub aan de noordrand. Om bestaande en groeiende behoefte aan P+R te beantwoorden kan Meijersplein deze rol vervullen. Meijersplein in overleg met Rotterdam opwaarderen tot volwaardige grote P+R-locatie.

Hoe kan MRDH bijdragen: Inzet MRDH voor een grote regionale P+R aan de noordzijde van Rotterdam.

'Onderkant' OV-markt

Er vallen in de regio gaten in het OV-netwerk: wijken of doelgroepen die zonder structureel OV-aanbod komen te zitten. Er wordt veelal naar gemeenten gekeken om dit op te lossen.

Hoe kan MRDH bijdragen: Bij ontwikkeling OV-netwerk meer oog voor fijnmazige vervoeroplossingen. Samen met gemeenten uitwerken. Ook binnen eigen rol van de MRDH als concessieverlener hoort het nastreven van een fijnmazig OV-netwerk erbij.

Onderliggend wegennet

Hoe kan MRDH bijdragen: aandacht voor toenemende druk op het wegennet tussen de A20/A13/A12.

Stimuleren verkeersveiligheid + fietsgebruik

De MRDH subsidieert maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid en het stimuleren van het fietsgebruik. Lansingerland maakt hiervan gebruik voor bijvoorbeeld de regionale fietsroute tussen Zoetermeer en Rotterdam (landscheiding) en de aanpak van de rotondes Klapwijkseweg- Boterdorpseweg.

Hoe kan MRDH bijdragen: voortzetting van het ambitieuze subsidieprogramma.

Zoals gezegd werken wij graag met u aan de regionale ambities. De Strategische Agenda is voor Lansingerland een uitstekend vertrekpunt om onze samenwerking voort te zetten en vaart te maken. Wij kijken er naar uit.

Met een vriendelijke groet,
gemeenteraad van Lansingerland

drs. Marijke Walhout
Griffier